

www.balikesir.gov.tr

www.gmka.org.tr

Balikesir Valiliğince hazırlanıp, Güney Marmara Kalkınma Ajansı tarafından bastırılmıştır.

This brochure was prepared by the Governorship of Balikesir and published by the South Marmara Development Agency.

www.balikesir.gov.tr

**Büyük İskender'in Fetih Arzularını
Güçlendiren Kent:**

Daskyleion

Dünyada kazı çalışmaları yürütülen tek Pers satraplık (valilik) merkezi olan ve bilinen en erken tarihli Zerdüş'tapınağına da ev sahipliği yapan Daskyleion, antik çağın en önemli yerleşim merkezlerinden biridir.

**The City That Strengthened Alexander The
Great's Thirst for Conquest:**

Daskyleion

Daskyleion, which has the only Persian Satrap (governorship) that is being excavated, and home to the earliest known Zarathustra Temple, is one of the most important settlements of antiquity.

En parlak çağını Perslerin satraplık merkezi olduğu dönemde yaşayan kent, Antik Çağ'da Mysia olarak anılan Balıkesir'in, Bandırma ilçesinde, Aksakal beldesi Ergili Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır.

Persler, kenti Anadolu'nun batıya açılan kapısı olabilecek uygunlukta bir bölgede kurmayı hedeflemişlerdir. Bunun için toprağı verimli, yaban kuşlarının, balığın bol olduğu bugünkü Manyas Kuş Gölü'nün (Daskylitis) güneydoğusunda konumlanmış Hisartepi ve çevresini seçtiler.

Bölge, Trakya, Boğazlar, Marmara Denizi, Karadeniz ve Küçük Phrygia bölgelerinin kesiştiği coğrafyaya hakim olması dolayısıyla da Perslerin aradığı niteliklere sahipti.

The city which lived its golden era at the time it was a Persian satrap is located in Balıkesir's (Mysia in Antiquity) town of Bandırma, in the village of Ergili which is a part of the Aksakal district.

The Persians wanted to build the city in a place suitable to become a gate to the west. Therefore, they chose what is today the Manyas Bird Lake's (Daskylitis) southeast region, which is Hisartepi and its surrounding area for its fertile land and plenty wild birds and fish.

The region, being the intersection of Thrace, the straits, the Marmara Sea, the Black Sea and little Phrygia was exactly what the Persians were looking for.

Bölge, Trakya, Boğazlar, Marmara Denizi, Karadeniz ve Küçük Phrygia bölgelerinin keşiştiği coğrafyaya hakim olması dolayısıyla da Perslerin aradığı niteliklere sahipti.

Söylenceye göre kent, ismini Lydialı bir soylu olan Daskylos'tan almıştır. Daskylos'un annesi, çeşitli saray entrikaları sonucunda Sardis'ten Hellepontos Phrygia'sına kaçarak daha sonradan Daskyleion adını alacak olan kente yerleşmiş ve oğlunu burada dünyaya getirmiştir. Daskyleion "Daskylos'un Yeri" anlamına gelir.

Antik Çağ yazarları Daskyleion ve Paradeisos'un (Kuş Cenneti) güzelliğinden övgü ile bahsetmişlerdir. Örneğin Ksenophon bölge için; "Yiyecek çok boldu. Av hayvanları kaynıyordu. Her türlü balık bir çayla akıyordu" demiştir.

Tarihçiler, Büyük İskender'in Pers yönetimlerine son vermeye karar verdiğinde (M.Ö. 334), Pers satraplığı merkezi olan Daskyleion'u güzelliğine dair ününden dolayı "Paradeisos" için ele geçirmeyi planladığını anlatmışlardır.

According to the legend, it takes its name from Daskylos, who was a Lydian nobleman. Dasyklos's mother as a result of some court plotting fled from Sardis to Phrygia's Hellepontos which would later take the name Daskyleion, and gave birth to her son. Daskyleion means 'Daskylos's Place'.

Antiquity writers praise the beauty of Daskyleion and Paradeisos (Bird Paradise).

For instance Xenophon had said 'The food was abundant. Game animals were plentiful. You could find any kind of fish in the streams' about the region.

Historians agree that when Alexander the Great decided to end the Persian rule (334 B.C.) he planned to conquer 'Paradeisos' because Daskyleion, which was the center of the Persian Satrap, was famous for its beauty.

Daskyleion'un lokalizasyonu 1952 yılında Kurt Bittel tarafından yapılmıştır. Bittel'in, Bandırma'nın 30 km güneyinde Kuş Gölünün güney doğu köşesinde Ergili köyünün 2 km batısında yer alan Hisar Tepe üzerinde Daskyleion'un yer aldığını saptamasının hemen ardından, 1954 yılında Ekrem Akurgal bu merkezde kazılara başlamıştır. 1959 yılına kadar devam ettirilen Akurgal kazılarında ele geçen buluntular arasında özellikle 500 adet bullanın (mühür baskı) yer alması ve bazı bullaların üzerinde "Xerxes" adının da bulunması bu ünlü Pers Satraplık Rezidensi'nin Hisar-tepe'de yer aldığını arkeolojik verilerle de kesin olarak kanıtlamıştır.

28 yıllık bir aradan sonra 1988 yılında Prof. Dr. Tomris Bakır tarafından yeniden başlatılan kazılar 2008 yılına kadar kesintisiz devam etmiştir. Bu ikinci dönem kazılarında ise Daskyleion'da Akhaemenidler'in yanı sıra Phryg ve Lyd kültürlerinin de varlığına işaret eden önemli yapı kalıntıları ve eserler ortaya çıkarılmıştır. 2009 yılında Doç. Dr. Kaan İren tarafından devralınan Daskyleion kazıları, halen onun başkanlığında yürütülmektedir.

The localization of Daskyleion was done in 1952 by Kurt Bittel. After Bittel determined that Daskyleion was located on Hisar Tepe which is 30 kilometers south of Bandırma, southeast corner of Kuş Gölü and 2 kilometers west of the village of Ergili, Ekrem Akurgal started excavations in the area in 1954. During Akurgal's excavations that lasted until 1959 there has been findings of 500 bullas (seals) and the writing 'Xerxes' on certain bullas proving with archeological evidence that the Persian Satrap residence was in fact in Hisar-tepe.

After 28 years in 1988 Prof. Dr. Tomris Bakır has restarted the excavations that continued uninterrupted until 2008. In the second phase of the excavations there has been findings and ruins pointing at the existence of Phrygia and Lydian cultures aside from Daskyleion and Achaemenid. The Daskyleion excavations that were turned over to Doc. Dr. Kaan İren in 2009 are still going on under his leadership.

MİMARİ BULUNTULAR

Daskyleion ders gibi bir ören yeridir. Pers, Hitit, Phryg, Hellenistik, Roma, Bizans surları, yapıları ve duvar inşa teknikleri bir arada görülmektedir.

Daskyleion'da ele geçen en erken buluntular ('8' biçimli idoller, taş baltalar ve mühürler) Tunç Çağı'na aittir. Ancak Tunç Çağı ertesinde İ.Ö. 8. yüzyıla kadar tarihlendirilebilir bir malzeme henüz ele geçmemiştir.

ARCHİTECTURAL FINDINGS

Daskyleion ruins are very educational. They contain all of Persian, Hittite, Phrygia, Hellenistic, Roman and Byzantine city walls, buildings and construction techniques.

The earliest findings in Daskyleion (8 shaped idols, stone axes and seals) belong to the Bronze Age. There haven't been any findings that can be dated until the 8th century B.C.

Frig Yerleşimi:

1990 yılından itibaren ele geçen epigrafik ve arkeolojik buluntular burada bir Frig yerleşimi bulunduğuna işaret etmektedir. Frig dilinde yazıtlar, İ.Ö. 8.yy. sonlarına ait bir Kybele tapınak modeli, kült eşyaları ve çok miktarda bezemeli ve graffitolu seramik eserler Frigler'in buradaki varlığını kanıtlamaktadır.

Ele geçen graffitolu seramiklerden Frigler'in Daskyleion'daki varlığının sadece kendi dönemleri ile sınırlı olmadığını anlaşılmaktadır.

Daskyleion'da Frig yerleşiminin tespit edilmesi arkeoloji dünyası için çok önemli bir keşiftir. Bu durum, bölgenin antik yazarlar tarafından neden "Hellespontine Phrygia" olarak adlandırıldığını açıklamakla kalmayıp aynı zamanda Frigler'in Anadolu'daki yayılımlarının Kütahya-Eskişehir sınırının daha da batısına ve kuzeye kaydığını ortaya koymuştur.

Phrygia Settlement:

All the epigraphic and archeological findings since 1990 indicate a Phrygia settlement in the region. Tablets written in the Phrygia language, an 8th century B.C. Cybele temple, some cult items and many decorated and painted ceramic works prove the existence of the Phrygians in the area.

The decorated and painted ceramics indicate that the existence of the Phrygians in Daskyleion wasn't limited to their era.

The establishment of a Phrygia settlement in Daskyleion is a very important discovery for the archeological world. The discovery not only explains why the region was called 'Hellespontine Phrygia' by the writers of antiquity, but also shows that the Phrygia expansion in Anatolia has been towards the west and north of the Kütahya-Eskişehir border.

Lidya Yerleşimi:

Akhaemenid evrenin hemen altında yer alan Lydia tabakaları özellikle son yıllarda çok önemli buluntular vermiştir. Burada yaklaşık 10 m² lik bir alana yayılmış olan bir yangın tabakası tespit edilmiştir. İ.Ö. 550-540 yıllarına tarihlenen bu yangın tabakası Persler'in kente gelişi ile aynı zamana denk gelmektedir. Bu durum Persler'in kenti savaşarak ele geçirmiş olduğunu göstermektedir. Söz konusu yangın tabakası içerisinden, olasılıkla dinsel bir sahneyi betimleyen çok sayıda altın ve gümüş figür geçmiştir. İnsan figürlerinden bir tanesinin bir rahibi, diğerlerinin de kimliği saptanamayan bir tanrıçayı ya da tanrıçaları temsil ettiği sanılmaktadır. Gümüşten yapılmış hayvan figürleri ise muhtemelen sunu hayvanlarını temsil etmektedir. Bu buluntuların yanı sıra Lydia Dönemi'ne ait çok sayıda tam kap ve kaliteli Lydia seramikleri, höyüğün genelinden ele geçmektedir.

Mimari kalıntılar açısından, Kült Yolu alanındaki Lydia mekanlarının yanı sıra Akurgal kazıları sırasında ortaya çıkarılmış ve sadece en alt taş blokları korunmuş olan sur kalıntısının Lydia kentini çevreleyen sur olduğu sanılmaktadır.

The Lydia Settlement:

The Lydia layer that sits right below the Achaemenid stage has provided very important findings over the last years. A fire layer of close to 10 m² has been found here. The fire layer that was dated 550-540 B.C corresponds with the Persians' arrival at the city. This shows that the Persians conquered the city by battle. In this fire layer there has been found many gold and silver figurines describing a religious scene. One of the human figures represents a priest and the rest are thought to be representing an unidentified goddess or goddesses. The silver animal figures probably represent animal offerings. Aside from these, many pots and good quality Lydian ceramics belonging to Lydian Period were found throughout the tumulus.

Architecturally, other than the Lydian sites on Cult Road area, the city wall ruins, whose only bottom row was preserved, that were found in the Akurgal excavations indicate a city wall encircling the city of Lydia.

Akhaemenid Evre:

Akhaemenid Dönem mimarisine ilişkin sağlam korunabilmiş en önemli kalıntı, tepenin güneybatı bölümünde, Kuş Gölü'ne hakim bir noktada bulunan "Kült Yolu" ve onun etrafında barındırdığı yapı kompleksidir.

Daskyleion'un bir Akhaemenid Dönem satraplık merkezi olduğuna dair en önemli buluntular Akurgal kazıları sırasında ele geçmiş olan "bulla"lardır. Bulla terimi, antik dönemde güvenli iletişimi sağlamakta kullanılan mühür baskıları için kullanılmaktadır. Devletler arasındaki yazışmalarda kullanılan papirüsler bullalar ile mühürlenir ve bu sayede başka bir kişinin yazıyı açıp okuması engellenmiş olurdu. Daskyleion Anadolu'da bulla bulunmuş az sayıdaki yerleşimden biridir, çünkü bullalar pişmemiş toprak yapılmaktadır ve bu yüzden günümüze kadar ulaşmaları zordur.

Achaemenid Stage:

The most important ruin that was well preserved from the Achaemenid Period architecture is 'Cult Road' and its surrounding building complex, that is located in the southwest part of the hill overlooking Kuş Gölü.

The 'Bullas' found during the Akurgal excavations are the most important findings that show that Daskyleion was a satrap center during the Achaemenid Period. The term bulla is used for the seals that were used for safe communications in antiquity. The papyrus used for correspondence between states would be sealed by bullas preventing a third party from reading it. Daskyleion is one of the rare places in Anatolia that bullas were discovered as bullas are made of uncooked earth and therefore very difficult to conserve.

Daskyleion'daki bullalar ise bir yangın tabakasından ele geçmiş olup bu sayede günümüze kadar korunabilmiştir. Bullaların esas önemi üzerinde barındırdığı yazılardan ve sembollerden ileri gelmektedir. Daskyleion bullalarında "Aramca", "Eski Persçe" ve "Yunanca" yazıtlar saptanmıştır. Bunun yanı sıra kuş tasvirleri ve av sahneleri yer almaktadır ki bunlar da Daskyleion Paradeisos'unda yaşayan kuşları ve yapılan avları anlatıyor olmalıdır.

Pers soyluları tarafından kullanıldığı bilinen çok sayıda jasper tabak ve az sayıda korunmuş olan "Dareikos" ve "Syglos" lar, buradaki Pers yaşantısının diğer önemli kalıntılarıdır.

The bullas found in Daskyleion were discovered in a fire layer making it possible for them to survive to this day. Bullas are important for the writing and the symbols that they carry. 'Aramaic', 'Old Persian' and 'Greek' scripts were discovered over them. They also depict birds and hunting scenes which must have been the wildlife in Daskyleion's Paradeisos.

Certain dishes that are known to have been used by the Persian nobles and very few 'Dareikos' and 'Syglos' are all proof to a Persian life in the area.

Hellenistik Dönem:

Hellenistik Dönem kalıntıları, Daskyleion'un bu dönemde de önemli bir merkez olarak varlığını sürdürdüğünü göstermektedir. Özellikle "İncili Duvar" olarak adlandırılan teras duvarı bu dönemin en güzel mimari örneklerinden biridir. Duvarın yapımında daha önceki dönemlere ait olan bazı devşirme bloklar kullanılmıştır. Üzerinde incelikle işlenmiş inci ve yumurta dizilerinin yer aldığı bu blokların, orijinalinde Akhaemenid Dönem Satrap sarayına ait olduğu sanılmaktadır.

Hellenistic Period

The findings of Hellenistic Period prove that Daskyleion continued its existence as an important center in this period as well. 'The Pearl Wall' which is a terrace wall is the most beautiful architectural example of the period. Blocks assembled from earlier periods have been used in the building of this wall. These blocks which have delicately embroidered pearls and egg series, are thought to have belonged to a satrap palace in the Achaemenid Period.

Son yıllarda tepenin doğu yamacında yapılan kazılarla mermer ve andezit bloklarla döşenmiş bir yol ortaya çıkarılmıştır. Bu yol Hellenistik Dönem'de kente girişi sağlayan yoldur ve tepeye ulaştığı noktada ele geçen çok sayıda çivi ve çürümüş ahşap parçaları giriş kapısının burada olabileceğini göstermektedir. Bu yol Bizans Dönemi'nde de kullanılmış ve bu dönemde giriş kapısı yolun daha aşağısına taşınmıştır.

Tepenin içerisinde yer alan yapıların yanı sıra höyüğün çevresinde yaklaşık 2 km lik bir alana yayılmış durumda çok sayıda tümülüs mezar yer almaktadır. Bu tümülüslerden bazıları Tomris Bakır döneminde kazılmış ve restore edilmiştir. Kösemtuğ Tümülüsü, Anadolu'daki tümülüsler arasında mezar odası iyi korunmuş olan az sayıdaki tümülüsten biridir. İ.Ö. 4.yy. ın 2. yarısına tarihlenen bu mezarın Makedonyalı bir komutana ait olduğu düşünülmektedir. Tümülüsteki en dikkat çekici keşiflerden biri; dromosun duvarlarında kullanılmış devşirme bir blok taş üzerinde yer alan Frig yazıtıdır.

Antik kentten çıkarılan eserler Bandırma Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

In the last years a road paved with marble and andesite blocks was discovered in the excavations on the eastern side of the hill. This was the road to the entrance of the city during the Hellenistic Period and the various nails and decayed wood pieces that were found at the top of the hill indicate that the gate was located there. This road was used during the Byzantine Period as well and during that time the gate was moved further down.

Other than the buildings on the hill, spread out within 2 kilometers around the site there are numerous tumulus tombs. Some of these tumuli have been dug and restored during Tomris Bakır's time. The Kösemtuğ tumulus is one of the rare tumuli in Anatolia to have a well preserved tomb chamber. The tomb that has been dated as the second half of 4th century B.C. is thought to have belonged to a Macedonian commander. The most striking discovery in the tumulus is the Phrygia script found on an assembled stone block over the dromos wall.

The findings of the ancient city are being displayed in the Bandırma Archeological Museum.

